

בית משפט לתביעות קטנות בנתניה

ת"ק 15-09-2229 מנשה נ' ברקוביץ'

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט אלי ברנד

תובע ציקו מנשה

נגד

נתבע צבי ברקוביץ'

פסק דין

1
2 בפני תביעת התובע לחיוב הנתבעת בפיצוי הסטטוטורי הקבוע בסעיף 30א לחוק התקשורת (בזק
3 ושידורים), התשמ"ב – 1982 בגין 8 הודעות דוא"ל אשר נשלחו אליו מטעם הנתבע, הכוללות דברי
4 פרסום מבלי שניתנה הסכמתו לכך.
5 לאחר עיון בכתבי הטענות ושמיעת הצדדים ראוי לציין כי כמעט שאין מחלוקות עובדתיות ביניהם
6 ולפיכך אציין רק מספר נקודות עובדתיות מוסכמות להן חשיבות לצורך הכרעה בתובענה זו.
7
8 אין חולק כי ההודעות הנטענות על ידי התובע אכן נשלחו אליו מטעם הנתבע וכי חלקן – ההודעות
9 מתאריכים 5.11.15, 11.11.15, 12.11.15 ו-13.11.15 נשלחו לאחר הגשת כתב התביעה.
10 מאידך אישר התובע בהגנותו כי מאז קבלת הודעת הדוא"ל הראשונה מטעם הנתבע לא עשה
11 מאומה על מנת להביא להפסקת משלוח ההודעות מלבד עצם הגשת התביעה ונימק זאת בכך שהוא
12 רואה לעצמו מטרה להאבק בתופעת הדואר הפרסומי הנשלח ללא קבלת הסכמת הנמענים.
13 כן לא התעוררה מחלוקת בין הצדדים על כך שלא הנתבע עצמו הוא ששלח את ההודעות אלא צד
14 שלישי מטעמו, עימו התקשר לצרכי פרסום, שהנתבע פנה אל התובע והביע התנצלות טרם מועד
15 הדיון ואף פנה אל המפרסם מטעמו להפסקת משלוח ההודעות אל התובע לאחר שנודע לו על
16 התביעה וממנה על טענת התובע.
17
18 בנסיבות אלה הנושא היחיד שנותר להכרעתי הינו שאלת גובה הפיצוי לו זכאי התובע בשל מחדלו
19 של הנתבע, בשים לב למטרת החוק ולנסיבות המקרה.
20 בטרם אעבור לדון בנושא זה אציין כי התובע, בהגנותו, לאחר שהבין כי אינו עומד מול גוף גדול
21 המפרסם באופן אגרסיבי, הבהיר כי אין לו התנגדות כי התוצאה הכספית תהיה צנועה ובלבד שביט
22 המשפט יאמר את דברו באשר לתופעה עימה הוא מתמודד (עמ' 2 לפרוטוקול שורות 22-23).
23
24 ההתפתחות הטכנולוגית המהירה בעולמנו יוצרת, דבר יום ביומו, מציאויות ויכולות חדשות
25 המשפיעות במגוון אופנים על חיי היומיום שלנו, להן היבטים לטובה ולרעה.

בית משפט לתביעות קטנות בנתניה

ת"ק 15-09-2229 מנשה נ' ברקוביץ'

תיק חיצוני:

1 מטבע הדברים החקיקה והמשפט צריכים להתאים עצמם למציאות המשתנה במהירות ולתת מענה
2 לאתגרים המתחדשים שזו מציבה בפניהם, תוך טיפול בעוולות שונות שלא התקיימו טרם
3 ההתפתחויות הטכנולוגיות בנות ימינו.

4
5 סעיף 30 לחוק האמור הינו דבר חקיקה אשר נועד להתמודד עם אחד התוצרים של ההתפתחות
6 הטכנולוגית בעולם התקשורת – הקלות, הבלתי נסבלת לעיתים, המהירות והעלות האפסית של
7 משלוח דברי פרסום לקהלים רחבים כמעט ללא שליטה על כך מצד המקבלים.

8 בדברי ההסבר להצעת חוק התקשורת (בזק ושידורים) (תיקון מס 33), התשס"ה – 2005 מוסבר
9 כדלקמן –

10
11 "תופעת ההפצה ההמונית של הודעות פרסומת בלתי רצויות באמצעות רשתות
12 תקשורת ... המכונה "spam" הפכה בשנים האחרונות למטרד ציבורי כלל עולמי,
13 והיקפה מצוי במגמת עליה חדה.

14 תופעת ה-spam מעוררת בעיות במישורים שונים, ובהן – בעיות של אבטחת מידע,
15 חדירה למחשבים בלא היתר והפצת וירוסים, פגיעה בפרטיותו של המשתמש ברשת
16 והטרדתו, פגיעה בהתפתחותו של המסחר האלקטרוני ופגיעה בעסקים בשל אבדן זמן
17 והשקעת משאבים. תופעה זו מעמיסה עלויות מיותרות על הציבור, ובכלל כך על
18 מפעילי תקשורת ... עסקים, משתמשי אינטרנט פרטיים ורשויות העוסקות באכיפה.

19 מוצע על כן לקבוע בחוק ... הסדר חקיקתי שיסייע להתמודד עם תופעת ה-spam
20 ויציע פתרונות אכיפה כדי למגר תופעה זו ..."

21 (הצעות חוק הממשלה – 182, י"ג בסיון התשס"ה,
22 20.6.2005)

23
24 הנה כי כן, ברור כי הצעת החוק מכוונת ליצירת מנגנון אפקטיבי אשר יסייע במיגור תופעה שמציעי
25 החוק ראו בה תופעה מכבידה ובעייתית, "מטרד ציבורי כלל עולמי", וברור כי לשם כך התכוונו
26 להקנות לנפגעי התופעה סעדים אשר יגרמו להרתעה כלפי משגרי הודעות הפרסום הלא רצויות.

27
28 על מנת להבהיר משנה הבהרה את החשיבות שיש לטיפול בנושא זה אמשיך ואפסע בתלם אותו
29 חרשו גדולים ממני.

30 התביעות מכח סעיף 30 האמור מתבררות ברובן המוחלט בבתי משפט השלום ובבתי המשפט
31 לתביעות קטנות, ועם זאת מצא גם בית המשפט העליון לנכון לעסוק בנושא זה בדונו בבקשות רשות
32 ערעור, הלא הן הגלגול השלישי של הליך משפטי בו דן בית המשפט העליון רק במקרים מיוחדים.

בית משפט לתביעות קטנות בנתניה

ת"ק 15-09-2229 מנשה נ' ברקוביץ'

תיק חיצוני:

1 בשתי בקשות רשות ערעור שאוחדו דן המשנה לנשיאת בית המשפט העליון, כב' השופט אליקים
2 רובינשטיין, וכבר בפתח החלק בפסק הדין העוסק בדיון והכרעה הבהיר את החשיבות שהוא מייחס
3 לנושא זה עד כדי ההחלטה לדון בו בגלגול השלישי וכך הוא כותב –
4

5 "לדידי, קיימת חשיבות ציבורית, מעבר לצדדים דנא, בסוגית אכיפתו של סעיף 30א
6 לחוק התקשורת ובסוגית פסיקתם של פיצויים לדוגמה לפי סעיף 30א(י) לחוק
7 המצדיקה דיון בגלגול שיפוטי שלישי..."

8 (רע"א 2904/14 זיו גלסברג נ. קלאב רמון, להלן: "פס"ד
9 גלסברג", עמ' 5 לפסק הדין פסקה ו, 27.7.14)

10
11 בהמשך דבריו כותב כב' השופט רובינשטיין את הדברים הנוקבים הבאים –
12

13 "המחוקק רואה בפיצוי לדוגמה הקבוע בסעיף 30א(י) לחוק התקשורת את האמצעי
14 היעיל ביותר להגשמת תכלית הסעיף – בלימתה של תופעת ה"ספאם" – אכיפתו
15 והרתעת הרבים. הפיצוי לדוגמה נועד איפוא לעודד אכיפה פרטית, שהיא היא –
16 בעיני המחוקק – הכלי האפקטיבי ביותר ליישום החוק ואכיפתו."

17 (פס"ד גלסברג, עמ' 8 פסקה י, ההדגשה שלי – א.ב.)
18

19 "בפסיקת פיצוי כאמור יש ליתן ביטוי חזק ומוחשי לכך שהמחוקק רואה בו כלי
20 אכיפה מרכזי של סעיף 30א ואמצעי אפקטיבי להרתעת הרבים; הדברים אינם
21 יכולים להיוותר ברמה ההצהרתית. על-כן, לטעמי, בבואם לפסוק פיצוי לדוגמה לפי
22 סעיף 30א(י) לחוק התקשורת, על בתי המשפט לראות ברף העליון שהציב המחוקק
23 – 1,000 ₪ – נקודת מוצא, ממנה כמובן ניתן להפחית, במקרים המתאימים."

24 (שם, עמ' 7 פסקה יב)
25

26 משמעותן של אמירות אלה ודומותיהן הינה כי לסעיף 30א ערך מיוחד כאמצעי לחינוך החברה
27 ולתיקון התופעה עימה מנסה החוק להתמודד, וככזה על בית המשפט הדן על פיו להתייחס אליו,
28 אולם לסיוג דברים אלה ממשיך כב' השופט רובינשטיין ומבהיר מיד בהמשך דבריו האחרונים –

29 "ברי, כי אין משמעות הדבר שכל אימת שפלוגי יפר את סעיף 30א ייפסק פיצוי
30 לדוגמה בשיעור המרבי הנקוב בחוק, ויש להביא בחשבון את מכלול הנסיבות..."

בית משפט לתביעות קטנות בנתניה

ת"ק 15-09-2229 מנשה נ' ברקוביץ'

תיק חיצוני:

1
2 דומה כי הדברים הנכוחים המובאים מפס"ד גלסברג לעיל מדברים בעד עצמם ואין צורך להוסיף
3 עליהם, אולם סבור אני כי ככל שיושמעו הדברים יותר ויחלחלו לתודעה הציבורית יש לקוות כי
4 התוכן שהם מנסים להנחיל יהפוך נחלת הכלל וישפיע את השפעתו הברוכה על המרחב הציבורי
5 והקיברנטי בישראל.
6 לשם כך אביא דברים נוספים שיצאו מבית המשפט העליון, הפעם מפי כבי' השופט עוזי פוגלמן,
7 הכותב בפסק דין שניתן במותב תלתא (להבדיל מפס"ד גלסברג שניתן מפי דן יחיד) כך –

8
9 "לשם קביעת סכום הפיצוי ישקול בית המשפט בין היתר את השיקולים הבאים:
10 (1) אכיפת החוק והרתעה מפני הפרתו (2) עידוד הנמען למימוש זכויותיו ו- (3)
11 היקף ההפרה. כמו כן נקבע בו כי אין להביא בחשבון את גובה הנזק שנגרם
12 מההפרה.

13 ... מטרת הפיצוי אינה להשיב את מצבו של התובע לקדמותו (שהרי אין להתחשב
14 בשיעור הנזק שנגרם לו), כי אם לאכוף את החוק, להרתיע את הנתבע ולתמרץ
15 הגשת תביעות יעילות. זהו אפוא פיצוי לדוגמה.
16 ... להשקפתי, בבואו לקבוע את סכום הפיצוי מכוח סעיף 30א(י) לחוק, שומה על
17 בית המשפט לשים לנגד עיניו את השיקולים המנויים בחוק שמטרתם להשיג את
18 תכליותיו האמורות (אכיפה, הרתעה ועידוד הגשת תובענות יעילות) מצד אחד;
19 ולוודא שהפיצוי לא יהיה מעבר לנדרש לצורך השגתן, מצד שני."

20 (רע"א 1954/14 חזני נ. הנגבי. 4.8.14, עמ' 9 לפסה"ד.

21 להלן: "פס"ד חזני")

22
23 שוב מדגיש בית המשפט העליון כי מטרת החוק הינה חינוכית, אכיפתית והרתעתית ובשל כך נקבע
24 פיצוי שאינו פרופורציוני לנזק שנגרם, אולם בה בעת הוא מוסיף ומבהיר כי יש לוודא כי הפיצוי לא
25 יהיה גבוה מן הנדרש להגשת מטרותיו.

26
27 עד כה הבאתי מדברי בית המשפט העליון אולם ברצוני להסתייע גם בפסיקת ערכאה נמוכה יותר
28 אשר האירה פן חשוב המשתמע גם מחתימת דברי כבי' השופט פוגלמן.

29 חברי, כבי' השופט טל חבקין, בדונו במקרה נוסף של תביעת spam כתב כדברים הבאים, עימם אף
30 אני מסכים –

31

בית משפט לתביעות קטנות בנתניה

ת"ק 15-09-2229 מנשה נ' ברקוביץ'

תיק חיצוני:

1 "עמידה דווקנית על פסיקת פיצוי גבוה בנסיבות שבהן לא קיימת הצדקה – פיצוי
2 הפוגע פגיעה בלתי-מידתית ולכן עונשית בצד שכנגד – חוטאת לתכליות החוק,
3 ומייחסת משקל רב מדי לאינטרס האישי של התובע על חשבון אינטרס הציבור.".
4 (ת"ק (ת"א) 44069-09-14 זילברג נ. קניה טובה.
5 (11.3.15)
6
7 לסיכום הדברים, נמצאנו למדים כי הפיצוי שקבע המחוקק בסעיף 30א לחוק נועד ליצירת הרתעה
8 כנגד מפרסמים הפועלים בניגוד אליו, אולם בעוד זו המגמה המרכזית של דבר חקיקה זה אין לשכוח
9 לא להפריז בפסיקת הפיצוי ולהתאים את גובה הפיצוי לנסיבות המקרה.
10
11 עד כאן הכלל ועתה נעבור אל הפרט.
12 בנידון דידן – כפי שכבר ציינתי בראש דברי – עסקינן במשלוח 8 הודעות דוא"ל הכוללות תוכן
13 פרסומי מטעם הנתבע אל התובע ללא קבלת הסכמתו מראש, חלקן לפני הגשת התביעה וחלקן
14 אחריה, כאשר התובע לא נתן הסכמתו למשלוחן אך גם לא עשה מאומה לשם הפסקתן עד הגשת
15 התביעה.
16 על פי המתווה הכללי שהתווה כב' השופט רובינשטיין בראשית דבריו היה מקום לצאת מנקודת
17 מוצא של הפיצוי המירבי לכל אחת מן ההודעות ולהגיע אל הסכום הנקוב בכתב התביעה המתוקן או
18 אל סכום קרוב אליו.
19 יחד עם זאת, בבואי לפסוק את סכום הפיצוי במקרה זה עמדו לנגד עיני גם הדברים האחרונים
20 שהבאתי מפס"ד גלסברג והסייג הקובע כי לא בכל מקרה ראוי לפסוק את הפיצוי המירבי הקבוע
21 בחוק וכי יש לקחת את מכלול הנסיבות בחשבון וכמובן אף סיפת דבריו של כב' השופט פוגלמן
22 בפס"ד חזני העוסק במידתיות הפיצוי.
23 הנסיבות הייחודיות אותן לקחתי בחשבון במקרה זה כוללות בחובן את היקף פעילותו העסקית
24 הצנוע יחסית של התובע והעובדה שגם המפרסם עימו התקשר אינו גוף פרסום גדול אלא "בחור
25 צעיר שעוסק בתחום" כפי שהעידה אשת הנתבע אף מבלי לחתום על הסכם בכתב עם לקוחותיו (עמ'
26 2 לפרוטוקול שורה 17) ורצוני שלא לפגוע בו באופן לא מידתי.
27 גם מספר ההודעות בגינן הוגשה תובענה זו לא נעלם מעיני.
28 אשוב ואזכיר בהקשר זה גם את דבריו של התובע אשר הסכים במפורש כי התוצאה הכספית תהיה
29 צנועה כל עוד תאמר אמירה במישור העקרוני ביחס לסוגיא בפסק הדין, ואף הוסיף וציין כי אין לו
30 התנגדות כי ישקלו שיקולים שאינם משפטיים גרידא בנושא זה, גישה הראויה לכבוד.
31 בשולי הדברים אעיר כי אין זה המקרה הראשון בו נתקל בית משפט זה בבתי עסק המפקידים את
32 משלוח ההודעות הכוללות תוכן פרסומי מטעמם בידי ספקים חיצוניים ועולה מצידם הטענה כי
33 במצב דברים זה הם שולטים פחות על התנהלות השולח.

בית משפט לתביעות קטנות בנתניה

ת"ק 15-09-2229 מנשה נ' ברקוביץ'

תיק חיצוני:

1 יש לקוות כי אמירות ברורות של בתי המשפט בהקשר זה, ברוח הפסיקה שצוטטה לעיל, יביאו לכך
2 שההתקשרויות החוזיות בין בתי העסק לספקי הפרסום שלהם יכללו קוים מנחים ברורים לשמירה
3 על הוראות הדין בנושא זה ואולי אף התניות אשר יתמרצו את ספקי הפרסום לעשות זאת.

4
5 בשים לב למכלול האמור לעיל, ובמיוחד להסכמת התובע לתוצאה כספית צנועה, אני מחייב את
6 הנתבע לשלם לתובע סכום של 2,000 ₪ וכן הוצאות משפט בסך 350 ₪, אשר ישולמו תוך 30 יום
7 מהיום, שאם לא כן יתווספו אליהם הפרשי הצמדה וריבית כחוק מהיום ועד מועד הפרעון המלא.

8
9 בקשת רשות ערעור ניתן להגיש לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תוך 15 יום.

10
11
12 ניתן היום, י"א אדר ב' תשע"ו, 21 מרץ 2016, בהעדר הצדדים.

13

14 אלי ברנד, שופט